

**Kerkdienst Janskerk** 6 november 2016

**Thema:** Doe wat je gelooft

**Lezing:** Jakobus 2: 14-26, Legende Aurea p.271-272

**Voorganger:** Marieke Milder

### **Inleiding**

Op deze zondag én op 11 november wordt in de stad Utrecht het feest van Sint Maarten groots gevierd. De episode van Sint Maarten die zijn mantel deelt met een bedelaar is het bekendste verhaal dat we van deze heilige kennen. Het wapen van de stad Utrecht, met een half rood, half wit vlak is erop gebaseerd. St.Maarten doet dit nog voordat hij definitief is toegetreden tot het christendom. Voor hem horen geloven en handelen onlosmakelijk bij elkaar, en bij dat handelen staat het delen en geven aan de armen voorop. Jakobus vraagt zich af: wat heeft geloven voor zin als het niet gevolgd wordt door daden?

### **Overweging**

Het wapen van de stad Utrecht is een vlak dat half rood, half wit is, met een diagonale scheiding tussen de kleuren. Dat wapen stelt de mantel van Sint Maarten voor, die half doorgesneden is. En vandaag lezen we het verhaal waarin verteld wordt waarom Sint Maarten, ofwel Martinus van Tours, zijn mantel doormidden sneed.

De wijze waarop dat verteld wordt raakt me. Er gaan geen uitvoerige bespiegelingen aan vooraf, maar Martinus wordt geraakt door wat hij ziet, of liever, wie hij daar aantreft, en hij begrijpt dat hem iets te doen staat. Hij kan die arme onmogelijk voorbij lopen (of rijden; het verhaal vertelt niet of Martinus te voet of te paard was). Hij doet iets heel concreets, zonder er verder veel woorden aan te wijden.

Wellicht hebben jullie via facebook of op een andere manier het filmpje gezien dat het verhaal in een hedendaags jasje nog eens overdoet. Zie <https://www.youtube.com/watch?v=k7yVJmdcc7Y>. We zien een man met ontbloot bovenlijf in de metro zitten. Hij kijkt een beetje wezenloos voor zich uit. Een andere man, met een beetje de gestalte van een bouwvakker, staat op, trekt zijn eigen t-shirt uit en biedt het de andere man aan, terwijl hij zelf nog gekleed is in een onderhemd. Als de zwerver niet meteen reageert helpt hij de ander om het aan te trekken. Dan loopt hij weer terug naar zijn plaats en haalt een muts. Die zet hij ook maar meteen op het hoofd van de zwerver. Hij zegt er een paar woorden bij, niet veel, maar door het geraas van de metro kun je het niet verstaan. Ik weet ook niet in welk land dit filmpje zich afspeelt.

De zwerver weet niet goed wat hem overkomt, zo lijkt het. De geveer blijft verder buiten beeld. En dan stopt het filmpje.

We weten niet wat de motivatie was van de geveer. Of het een christen of moslim of humanist of atheïst was. Of hij rijk was of arm.

Het doet er ook niet toe. We kunnen ons allemaal met hem identificeren, want we zitten allemaal wel eens in de trein met een zwerver of dakloze. Mensen die soms niet fris ruiken, of (net als die man in dat filmpje) onder invloed lijken te zijn van het een of ander, of een verwarde indruk maken.

Iemand wordt rechtvaardig verklaard om zijn daden, niet om wat hij gelooft, zegt Jakobus. Rechtvaardigheid is een Joods begrip, wat uitdrukt dat iemand zo dicht bij God leeft dat het in zijn of haar daden tot uitdrukking komt.

In mijn katholieke opvoeding heb ik dat ook geleerd, realiseer ik me. Geloof was/is niet iets waar je veel over praat. Geloof doe je. In gebaren, rituelen, kerkgang, maar ook door gewoon concreet iets voor een ander te doen. Ook als je daar eigenlijk niet zoveel zin in hebt. Veel tekst is daarbij overbodig.

Eigenlijk is dat verhaal van Sint Maarten helemaal niet zo groots en meeslepend. Ik bedoel, je mantel delen, zo schokkend is dat toch niet? Moet je daarom nu heilig verklaard worden?

Echter, het leven van Martinus omvat meer dan deze gebeurtenis. 'Bekering' staat centraal in zijn levensverhaal. Steeds opnieuw keert hij zich om, weet hij de roepstem van God te horen en te verstaan, en heeft hij de moed om ernaar te handelen. We zullen daar de komende twee weken nog meer over horen, als andere delen van zijn levensverhaal centraal staan.

Maar we kunnen allemaal heilig zijn op onze eigen vierkante meter. Wanneer we ons laten raken door wie of wat we tegenkomen, en daar heel concreet naar handelen. Wanneer we bij onze beslissingen meenemen hoe het met de ander gaat, hoe het met de schepping, de lucht de aarde, de dieren gaat... en dat begint al bij de boodschappen die je doet.

En moet je dan gelovig zijn om dat soort dingen te doen?

Nee. het moet niet. Ik geloof ook niet dat christenen per definitie betere mensen zijn dan niet-christenen. Maar toch maakt ons geloof een verschil.

Voor mij spelen daarbij twee aspecten een rol.

Het gebod om God lief te hebben en je naaste als jezelf is voor mij niet alleen een voorschrift, maar ook een belofte. Het begint er namelijk mee dat God ons liefheeft. Zozeer heeft hij de wereld liefgehad dat hij zijn eniggeboren zoon gegeven heeft (Joh. 3,16). Die liefde van God kunnen wij beantwoorden door God lief te hebben, en daarmee de hele schepping en alle mensen, die immers allemaal beeld van God zijn. Anders gezegd: uit pure vreugde om de goede dingen die God aan ons doet kunnen wij niet anders dan de schepping met alles en ieder die daarin is recht te doen. Je zou God tekort doen als je alles en iedereen achteloos voorbij zou lopen.

Het tweede aspect is de consequentie van dit alles: de wetenschap dat God ons draagt, dat God de bodem is van de hele schepping, van ons bestaan, van het leven, dat God de adem is waaruit wij leven, die wetenschap geeft vertrouwen. vertrouwen dat wij, hoe klein en onbeduidend we ook zijn, het koninkrijk van God een klein stapje dichterbij brengen met al die druppels op gloeiende platen die we met elkaar verzamelen. vertrouwen dat als wij het niet meer weten, God onze voeten zal zetten op de weg van de vrede. vertrouwen dat de Eeuwige een schoot van ontferming is, waarin ieder schepsel zijn of haar eigen plaats heeft. Dat wij gezocht en gezien zijn, zoals wij anderen zoeken en zien.

Zo moge het zijn.

Zie ook: <https://www.youtube.com/watch?v=Hvt9SUZKTdl>